

Datum och tid	2018-10-22, kl.19.00-20.30
Plats	Skepplanda bygdegård, Skepplanda
Presidium	Lars Kopp, TF ordförande
Sekreterare	Karin Källström
Inbjudna	Ann-Sofie Borg, verksamhetschef sektor arbete, trygghet och omsorg. Monica Samuelsson, ordförande för omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden Ulrika Johansson, verksamhetschef för särskilt boende och äldreomsorgen Kajsa Lager, Affärsområdeschef Tilldelningar, Renova Johan Lundberg, Driftchef, Renova Carina Åberg, Renhållningschef, Ale kommun
Antal övriga Mötesdeltagare	32 st.

Ortsutvecklingsmöte i Skepplanda

Presidiets tillförordnade ordförande Lars Kopp hälsade alla välkomna till höstens ortsutvecklingsmöte. Han presenterade sig samt de inbjudna och berättade om dagordningen för kvällen.

Frågor från vårens möte.

Lars tar upp föregående mötesprotokoll och går igenom de frågor som fick svar i efterhand.

Fråga: Det har inte hänt nått med motions slingan vid Bär Lid. De har bara röjt där nere men inte där uppe där man inte ser solen på ett halvår.

Svar: vi håller frågan levande och tar med den. (se bilaga).

Äldreplan och IT-hjälp i framtiden.

Monica Samuelsson, Ann-Sofie Borg, Ulrika Johansson.

Monica Samuelsson, ordförande för omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden till och med november presenterar sig och arbetet med äldreplanen. Hon berättar att nämnden har en del kvar att göra innan nya gänget tar vid.

2016 gav politikerna tjänstemännen ett uppdrag att ta fram en äldreplan. 2017 skulle man jobba med detta. Vid sommaren bestämde de att den skulle göras, men att väldigt många skulle vara med och forma den. Man kontaktade pensionärer, brukare och närstående och gick ut brett. Äldreplanen antogs sedan i juni 2018 av sektor arbete, trygghet och omsorg (ATO)

Ulrika Johansson, verksamhetschef för särskilt boende och äldreomsorgen, berättar att hon varit med på detta uppdrag först i sommaren. Ann-Sofie Borg, verksamhetschef för särskilt boende och hemsjukvård, har varit med på uppdraget att ta fram en äldreplan som beskriver kommunens riktning gällande äldre frågor de kommande åren (2019–2026) från början. Inriktningsmålet har varit medskapande invånare. Det skulle ge karaktären för det här arbetssättet så den kunde tas fram i en dialog med invånarna.

Ulrika berättar att arbetet fick namnet ”Se mig”. Det var ett viktigt namn, att se invånarna med deras individuella behov och önskningsar.

Den nationella kvalitetsplanen var ramen för arbetet. Punkterna som finns i den är:

- högre kvalitet och ökad effektivitet
- god kompetensförsörjning
- hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser
- sammanhållen vård och omsorg
- anhöriga
- välfärdsteknik
- handläggning vid behov
- boendeformer för äldre personer

Vi tyckte det var klokt att hålla sig till de här rubrikerna.

I processen har vi utgått från frågorna

- vad är kvalitet för dig och,
- vilken är den viktigast framtidsfrågan avseende äldre i Ale för dig.

Det genomfördes en medborgarpanel där en enkät skickades ut till 300 personer, varav 90 svarade. Detta var ett bra sätt att nå kommuninvånare som inte bara var äldre och anhöriga.

Det genomfördes 5 workshops med medarbetare på arbetsplatsträffar.

Vi genomförde 7 workshops med våra brukare på särskilt boende och i hemtjänsten.

På seniormässan 2017 fanns ett bord där tjänstemännen hade många samtal med invånarna.

Avslutningsvis genomfördes en workshop med ca 60st personer. Denna kunde man anmäla sig till om man var intresserad. Där hade de olika temaområden där även tjänstemän deltog. Man kunde anmäla vilken grupp man ville delta i utifrån rubrikerna från den nationella kvalitetsplanen. (I detta ingick inte rubriken Sammanhållen vård och omsorg). Innan workshopen hade även material skickats ut gällande det valda området så alla deltagare hade möjlighet att fördjupa sig. I varje grupp fanns en temaledare och sekreterare.

Det har varit ett speciellt sätt att jobba. Vad skulle vi få fram? Vi är sen tidigare vana att visa fram ett material som man konsulterar om för att få ett godkännande. Även deltagarna verkade spända. Det hände mycket ute i grupperna och var ett bra arbete.

I varje grupp hade vi ett stort pappersark där grupperna skulle enas om svar på frågorna, vad vill vi ha för läge 2026? Vad har vi för läge idag? Vilka områden behöver vi se över för att ta oss från nuvarande till önskat läge?

I slutet på april skulle det material vara färdigt som skulle lämnas till nämnden som underlag för beslut den 1 juni. Vi var noga under hela resan att det här inte skulle bli en beställningslista. Det skulle finnas en vilja att kunna jobba vidare på det.

Ann-Sofie Borg berättar att äldreplanen finns i två versioner. En populärversion, som är mer sammanfattad, samt en tjockare variant som finns på hemsidan, www.ale.se. I den finns bl.a. remissvar och det underlag som deltagarna fått hemskickat till sig.

Ulrika berättar att när hon stod på seniormässan trodde hon att boende skulle bli den största frågan, men Jag-perspektivet var större. Vi är individer med olika behov och kan inte forma äldrevården efter generella önsknings. Jag-perspektivet är viktigt även i biståndsbiten. Det är brukarna i fokus och brukarna som är det viktigaste.

Målen i äldreplanen har det skrivits i Jag-form:

”Om jag blir sjuk så vet jag att jag får den hjälp jag behöver”

”Som anhörig känner jag mig trygg och väl bemött och upplever att jag ses som en resurs”

”Jag har tillgång till teknik som ökar min självständighet och underlättar min vardag”

”Mitt boende underlättar min självständighet och ger mig trygghet”

I nämndplanen görs årligen en uppföljning och prioritering. Under 2022 kommer även en mer omfattande uppföljning göras där även invånarna får vara delaktiga. Vi har en ansvarig för varje temagrupp där vi nu fått funktioner, specialister och representanter från brukarråd där dessa grupperna succesivt ska komma i gång i höst och börja arbeta. Under hösten kommer undersökningar göras som jämförelseunderlag för att kunna mäta och utvärdera målen. Om du som invånare har ett intresse av att delta i en arbetsgrupp är du välkommen att maila dina kontaktuppgifter till hanna.kampe@ale.se eller lämna dina uppgifter till Kontaktcenter, antingen via telefon eller vid ett besök på kommunhuset i Nödinge.

Andra nyheter:

Under hösten ska vi börja med elektroniska lås. Istället för en uppsjö av nycklar ska det vara elektroniska lås. Detta kommer börja införas under hösten i projektförhållande.

Vi håller även på med digital signering, läkemedelssignering inom hemtjänst och särskilda boenden.

Monica Samuelsson avslutar: Det har varit viktigt att äldreplanen inte skulle vara något för bara denna mandatperioden. Vi har försökt att vara överens om detta inom politiken. Det är invånarna som har varit med att tagit fram detta. Det har varit en enig nämnd och det är viktigt så man inte river upp det utan fortsätter att jobba med det är i nämndplanerna. Det har varit roligt att komma med detta. Det har varit mer än 800 kommuninvånare som varit delaktiga i detta på något sätt.

Fråga: Det är en jättebra plan, inspirerande, men den kommer att kosta pengar. Under den här perioden så är personaltätheten nere på 0.66%. Se och hör mig, ja men vi måste ju ha personal som kan vara med. Det är bara en förhoppning att man inte skär mer i äldreomsorgen utan tillför så det här kan bli verklighet?

Svar. Jag ger inga löften här i kväll, utan det kommer så småningom.

Skattekontrollen

Lars Kopp visar och förklarar Skattekontrollen. Genom att gå in på Ale kommunens hemsida, www.ale.se, kan man fylla i vad man tjänar och på så sätt se hur skattepengarna fördelas i kommunen. Skattekontrollen når du lättast genom att skriva Skattekontrollen i sökrutan på hemsidan.

Avfallshantering

Kajsa Lager och Johan Lundberg, Renova. Carina Åberg, Ale kommun.

Johan Lundberg, driftchef på Renova inleder med att berätta om företaget.

När man hör Renova är det nog främst sopbilar och förbränning ni tänker på? 1885 bildades Göteborgs renhållningsverk för att ta hand om stadens avfall. Detta ökade och växte till flera kommuner. 1996 bildade 23 kommuner i Göteborgsområdet GRAAB och för 20 år sen bildades Renova AB när GRAAB och delar av Renhållningsverket slogs ihop.

Vi har en vision där vi sätter värde på allt för en hållbar morgondag. Vi tänker inte bara på sopor och återvinning utan även på människan; att kunder och medarbetare mår bra. Vi erbjuder miljösmyta tjänster och återvinner avfall till energi och nya råvaror.

En vägvisare i miljöarbetet är den så kallade avfallstrappan, där man strävar efter att komma så högt upp i trappan som möjligt. I avfallstrappan finns stegen deponera, energiutvinna, återvinna, återanvända och förebygga.

Innan sorteringen så lades allt i samma hög på en soptipp. Det avfallet som inte kan hanteras eller återvinnas idag läggs nu på deponi som är bättre än tidigare. Vi försöker hjälpa er att få bort det ni inte vill ha; hushållsavfall, matavfall och farligt avfall, och ser till att det hamnar där det ska och blir till el och värme och nya förpackningar.

Sävenäs avfallskraftvärmeverk är en av världens mest avancerade anläggningar för förbränning av anfall för produktion av värme och el. Här produceras cirka 30% av fjärrvärmens i Göteborgsområdets fjärrvärmenät och 5% av elbehovet för Göteborg.

Renova deltar tillsammans med ägare, universitet, högskolor och andra intressenter i miljöforskning och utveckling. Renova delar årligen ut ett miljöstipendium samt samarbetar med studenter vid deras examensarbeten. Kommunernas ändamål med sitt ägande av Renova är att främja en långsiktig hållbar utveckling i ägarkommunerna. Framförallt genom en miljöriktig behandling av avfall som kommer från hushåll och verksamheter i ägarkommuner.

Carina Åberg, verksamhetschef för renhållningen, fortsätter:

Som ni vet så tog man i november 2016 beslut om att man skulle byta insamlingssystem i Ale kommun. Kunden har kunnat välja på att få, utöver det vanliga gröna återvinningskärlet, ytterligare ett brunt kärle för matavfall och ett grått för FNI (fastighetsnära insamling). Vi har även haft ett mål att plocka bort säcken för att få en god arbetsmiljö.

I april 2017 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att renhållningen skulle göra en utredning gällande driftformen. Om man skulle fortsätta köra själv i egen regi, om man skulle direkttilldela Renova eller göra en stor upphandling. Utredningen gjordes och skulle ge svar på frågor som kompetens, kvalitet, genomförandetid, omhändertagande av materialet, ekonomi och robusthet. Renhållningen lämnade sedan ett underlag till nämnden för beslut.

I november 2017 beslutade kommunfullmäktige att låta samhällsbyggnadsnämnden fatta beslut om direkttilldelning av avfallshanteringen till Renova AB. I maj i år togs beslutet. I september 2018 tecknades avtalet med Renova och från 1/1 2019 sköter Renova avfallshanteringen.

Vi har infört chipp på tunnorna och elektronisk avläsning i bilarna. Innan hade chaufförerna papperslistor som de bockade av på. Renova kan ge robusthet och renhållningen kan istället jobba med utvecklingen i de miljömål som politikerna fattat för att klättra i avfallstrappan. Vi kan istället jobba med beteendefrågor, återanvändning och återvinning. Personalen kommer bli erbjuden tjänst i Renova istället.

Johan Lundberg fortsätter:

Vi är ganska stora i branschen med våra 220 tunga fordon. Dessa är fossilmfria sen ett antal år tillbaka och el är på väg in. Vi försöker vara i framkant och driva utveckling gällande bränslen och självkörande bilar.

Johan visar bilder på en elbild som är framtagen av Volvo. Bilen är planerad att tas i bruk i slutet av året. Den andra bilen han visar är en självkörande bil. Detta är inte för att rationalisera bort personalen som ofta är hårt drabbade av skador och förslitningar, utan för att underlätta deras arbetsmiljö. Det uppstår problem i och med alla i och urstigningar. De hanterar 4-500 tunnor per dag, backar på många gator med alla risker det innebär. En självkörande bil ska reagera snabbare än den mänskliga föraren.

Om man jämför med att köra själv i en liten kommun är det bra att ha reservbilar, för bilar går sönder. Renova har även tillgång till en stor verkstad. Vi jobbar även med "Routsmart", där man planerar körningarna digitalt tillsammans med förare och systemvetare för att få en vettig logistik. Tidigare har man kört på chaufförernas känsla, vilket räcker väldigt långt, men med det här hoppas man kunna optimera rundorna. Tidigare har chaufförerna haft mycket i minnet vad som gäller för de olika kunderna. Nu ska infon istället finnas i sopsbilen, vilket framför allt märks när man kör med reservförare vid sjukdom. Där hjälper datoriseringen med all extra information mycket. Vi tycker vi har en robust IT-kompetens på företaget. Det finns nu även en portal där man kan gå in och se hur det går med tömningar osv. Johan berättar om bilar och olika verktyg som Renova använder sig av. De är med på mycket arrangemang som sker. I år vann Renova Sopsbilskuppen 2018.

Fråga: Vart hämtar man påsarna?

Svar: Denna och nästa vecka kommer vi dela ut en bunt påsar till. Annars finns de att hämta på driftkontoret i Älvängen eller på Kundcenter i Nödinge. Man kan även få hemskickat mot en utkörningskostnad.

Fråga: Avstånd från tunna till gata, hur långt är det? Ska det ställas tillbaka där man tog det?

Svar: Max 5 meter draglängd och den ska ställas tillbaka där det hämtades. Kan den inte det ska kontakt tas med ägaren.

Fråga: Vi fick tidigare se en väldigt käck info om vart våra pengar tar vägen. Hur stor blir vinsten ekonomiskt och ekologiskt? Vad får vi tillbaka i naturgas av det som förbränns?

Svar: Kommunen har valt att ha en miljöstyrande taxa, det som är billigast för er som kunder är att sortera ut matavfallet. Det är också dyrast för oss att göra. Vi får inga pengar från Renova utan betalar behandlingsavgift. Har en kostnad för att framställa elen. Vi tjänar inga pengar på det, men vi har en miljövinst.

Fråga: Blir det verkligen en miljövinst.

Svar: Ja.

Fråga: Hur mycket biogas får man fram, kan bilen försörja sig själva?

Svar: Vi kör inte så mycket på biogas utan på andra bränsle. Det som hamnar i förbränningsanläggningen totalt, motsvarar det ca 30% av värmen och 5% av elen för en boende i Göteborg. Det kostar att skapa el och värme.

Fråga: Den här blippen, får vi den när ni byter kärlen?

Svar: Ja, då får man en så kallad RFID-tag.

Fråga: Ni tar ju inte allt avfall, en del slängs i återvinningsstationer. Lampor som innehåller kvicksilver t.ex. Måste man köra till tippen med dem?

Svar: Ja, men vi är på väg att införa insamlingskärl i alla orter i anslutning till butikerna. Där kommer man kunna lägga lampor och lysrör. De kommer under våren.

Fråga: de bruna påsarna, hur lägger ni dom, tänk om det regnar och de blir blöta?

Svar: I så fall blir den översta lite blöt, men det är ingen fara, det torkar.

Övriga frågor

Boende i Skepplanda, LSS-boendet, "gamla mejeriet". Det ska byggas för 12 platser. Det är människor med olika handikapp och olika åldrar som ska bo där. Förhoppningen är att komma igång med byggandet under våren 2019 och det finns nu en ansökan om förhandsbesked som behandlas på byggavdelningen. Detta projekt är angeläget att få klart snabbt, då alla platser man behöver köpa utanför kommunen kostar väldigt mycket pengar.

En annan plats är tomten Skepplanda 8:4 där det ska byggas lägenheter. På Skepplanda bibliotek eller kommunens hemsida kan man se utställningen för granskning mellan den 10 oktober till 1 november. Om ni har synpunkter ska ni givetvis framföra dessa till kommunen, vilket lättast görs till mailadressen kommun@ale.se

Lars gör reklam för cafét Kaffekoppen som under kvällens möte servat med te, kaffe och bullar. Café Kaffekoppen ligger mitt i centrum i Sollebrunn och är öppet mellan 9–18 på vardagar och 10–14 på lördagar.

Han avslutar med att uppmana deltagarna att höra av sig med åsikter så att de kan tas upp på kommande möten.

Lars Kopp

TF Ordförande

Karin Källström

Sekreterare

Datum	Ärende/fråga	Frågan besvaras av	Status/svar
2018-10-23	Det har inte hänt nått med motionsslingan vid Bär Lid. De har bara röjt där nere men inte där uppe där man inte ser solen på ett halvår?	Linus Lindholm, Teknisk planerare - infrastrukturenheten	Skogen vid gamla skidbacken finns inte med i någon planering för gallring eller någon annan sorts skogsvård i dagsläget. Antecknar önskemålet och ska undersöka om det finns goda orsaker till att göra det.
	Förbifart Skepplanda, hur har det gått med den?	Katarina Lagerkvist, Trafikingenjör - infrastrukturenheten	Kommunen har i dagsläget inte några egna ekonomiska möjligheter att bekosta en förbifart i Skepplanda utan är beroende av medel från regionen för att kunna utföra byggnationen. Då denna "mindre" åtgärd slås mot större i regionen så ser vi inte att det i närtid kommer att bli prioriterat varför vi istället lyfter fram att det behöver göras åtgärder längs med Skepplandavägen tills vidare för att hålla hastigheten till 40 km/h.